

نمایش نامه

گزینش

صحنه اتاقی ساده. یک میز اداری ساده با تعدادی کاغذ و زونکن، پارچ و لیوان آب، و یک صندلی اریاب رجوع در می‌زنند

کارگر (ترجیحاً با لهجه‌ی شهرستانی و با اعتماد به نفس مدیران منابع انسانی پشت میز نشسته) بفرما

کارفرما (با کاغذی در دست وارد اتاق می‌شود و با اضطراب درونی کسی که قرار است مصاحبه کند) سلام عرض کردم قربان.

کارگر علیک سلام. جان؟ امرت؟

کارفرما عرض شود خدمت شما که برای مصاحبه و گزینش اومدم خدمتتون

کارگر بله. بفرما... بیا بشین. بفرما.

کارفرما ممنون از لطفتون (و روی صندلی می‌نشیند)

کارگر فرم پرکردی مهندس جان یا نه؟

کارفرما در حد اسم و مشخصات بله. این خدمت شما (فرم کاغذی را تحویل می‌دهد)

کارگر خب چرا کامل پر نکردی بعد بیای.

کارفرما گفتم اساعه‌ی ادب نشه، در حضور خودتون پر کنم

کارگر خب... اووووم... (فرم را مرور می‌کند) ساعت کار... خب مهندس

جان بفرما بگو که شما ساعت شروع کارتون تو کارخونه چه جوریه؟

کارفرما والله... ما از هفت صبح خط تولید رو راه می‌ندازیم

- کارگر تا ساعت چند؟
- کارفرما تا ساعت پنج و نیم بعد از ظهر.
- کارگر سرویس آیاب ذهاب داره کارخونه یا نه؟
- کارفرما فعلاً نه متأسفانه. ولی تو دستور کارمون هست که انشالله سرویس بذاریم برای پرسنل
- کارگر خب اولاً این آدرس کارخونه‌ای که شما اینجا تو فرم نوشتی به خونه‌ی ما خیلی دوره. یعنی هفت اگه قرار باشه من سرکار باشم کی بیدار شم کی برسم؟ سرویس هم که میگی ندارین. ساعت کار هم تا پنج و نیم بعد از ظهر اگه باشه می‌شه ده ساعت و نیم. ساعت کار بر اساس قانون کار چند ساعته؟
- کارفرما (با ترس و لرز) هشت ساعت؟
- کارگر آفرین. هشت ساعت. اون دو ساعت و نیم دیگه اضافه‌کاری می‌دین یا نه؟
- کارفرما عرض شود خدمت شما که از اون دو ساعت و نیم، نیم ساعتش که وقت ناهاره. برای دو ساعت دیگه هم سعی می‌کنیم یک رقمی رو در نظر بگیریم
- کارگر سعی می‌کنیم که نمی‌شه. یا اضافه‌کاری می‌دین یا نمی‌دین. باید مشخص کنی مهندس جان. ناهار چی؟ ناهار می‌دین یا نه؟
- کارفرما و آله ناهار... ..
- کارگر فکر نداره دیگه مهندس. چند تا کارفرمای دیگه هم پشت در منتظرن، باید مصاحبه کنم باهاشون.
- کارفرما نه میدیم... ناهار میدیم.
- کارگر (یادداشت می‌کند) بذار اینجا تو فرمت بنویسم. (زیر لب) ناهار با خودشان است. خب تکلیف اضافه‌کاری رو مشخص نکردی مهندس.
- کارفرما اضافه‌کاری هم می‌دیم انشالله
- کارگر خب اینم در جریان هستی مهندس که اضافه‌کاری اجباری نیست. یعنی اگه من وقت نداشته باشم یا کار داشته باشم نمی‌مونم ها. از الان

گفته باشم

دیگه... با هم کنار میایم دیگه

خب. بیمه. بیمه رو از کی رد می‌کنین؟

خدمت شما عرضی شود که بیمه رو اگر همکاریمون تداوم داشت سعی می‌کنیم از سال دوم بیمه کنیم

نه... شما مثل اینکه نیومدی برا گزینش. اومدی وقت تلف کنی. بفرما... بفرما این فرمت رو بگیر برو یک جا دیگه دنبال کارگر بگرد، بعد هم رفتی بیرون بگو متقاضی بعدی بیاد تو

نه، نه اجازه بدین. (سراسیمه سعی در جلب نظر کارگر را دارد) خب شما هم شرایط خودتون رو بگین، شاید بشه درستش کرد.

شرایط حداقلی من تو قانون کار نوشته شده مهندس جان. برو بخون بعد بیا برا مصاحبه. البته تا اون موقع آگه من کار پیدا نکرده باشم. (با صدای بلند) نفر بعد

قربان. اجازه بدین. بالاخره بذارین من از این فرصتی که در اختیارم گذاشتین استفاده کنم. الان میشه بفرمایین قانون کار چی میگه؟

(از روی متنی می‌خواند) ماده‌ی صد و چهل و هشت قانون کار میگه کارفرمایان کارگاه‌های مشمول این قانون مکلفند بر اساس قانون تأمین اجتماعی، نسبت به بیمه نمودن کارگران واحد خود اقدام نمایند. یعنی بیمه از همون روز اول باید رد بشه.

خب... بله دیگه

بله چی؟ شما چه کار می‌کنی؟ بیمه می‌کنی یا نمی‌کنی؟ هیچ کار خلاف قانون هم قرار نیست بکنی مهندس جان که اینجوری رنگت پریده.

بله، درست می‌فرمایین

شما نمی‌خواد تأیید کنی که من درست میگم یا نه.

(خجالت زده) بیخشید

خب چه کار می‌کنی؟ بیمه رو از روز اول رد می‌کنی؟

کارفرما

کارگر

کارفرما

کارگر

کارفرما

کارگر

کارفرما

کارگر

کارفرما

کارگر

کارفرما

کارگر

کارفرما

کارگر

کارفرما

کارگر

(با صدایی گرفته و لرزان) بله.
(برای کارفرما یک لیوان آب می‌ریزد) بیا یک لیوان آب بخور راه
گلوت باز شه.

کارفرما

کارگر

ممنون (آب می‌نوشد) دست شما درد نکنه
(یادداشت می‌کند) بیمه از ابتدای شروع به کار. (و پس از مکثی کوتاه)
خب... عیدی و سنوات؟

کارفرما

کارگر

(متعجب) عیدی و سنوات؟
بله، عیدی و سنوات. تا حالا به گوشت نخورده مهندس
ها؟ چرا، چرا. شنیدم

کارفرما

کارگر

خب چیه؟ عیدی تو قانون کار یعنی چی؟ چه وقت میدن؟ چقدر
میدن؟

کارفرما

کارگر

... اجازه بفرمایین.

تا حالا عیدی دادی یا نه؟

کارفرما

کارگر

بله، بله. اگه شرایطش باشه حتماً

خب عیدی چیه؟ بگو دیگه. خیلی وقت نداریم

کارفرما

کارگر

... .. الا الان عرض می‌کنم. فقط هولم نکنین

(به ساعتش نگاه می‌کند و زیر لب) لاله الاله

کارفرما

کارگر

آهان... کلیه کارگاه‌های مشمول قانون کار مکلفند به هر یک از
کارگران خود به نسبت یک سال کار، معادل شصت روز آخرین مزد،
بعنوان عیدی و پاداش بپردازند.

کارگر

کارفرما

اوهوووم...

درست گفتیم؟

کارگر

کارفرما

باریک‌الله.

می‌خواین سنوات هم بگم یعنی چی؟

کارگر

کارفرما

لازم نیست. فقط بگو که شما تو کارخونه تون اینا رو پرداخت می‌کنین
یا نه؟

کارفرما

بله. طبق قانون کار هر چقدر بشه تقدیمتون می‌کنیم.

- کارگر با حق تشکّل صنفیِ کارگری بر اساس قانون که مشکلی ندارین مهندس جان؟
- کارفرما وَاَلِه... عرض شود خدمت شما که ما سعیمون بر این هست که خودمون برای کارگرای کارخونه جلسه بذاریم، در جریانِ مشکلاتشون قرار بگیریم و از لحاظ فکری کمکشون کنیم...
- کارگر داستان نفاف مهندس جان. حق تشکّل قانونی رو به رسمیت می شناسی یا نه. یک کلمه
- کارفرما نخیر
- کارگر (با اخم) نخیر؟؟؟
- کارفرما (ترسیده) نخیر... یعنی بله...
- کارگر گفتم یک کلمه. بله یا نخیر؟
- کارفرما نخیر. اصلاً. بنده به عنوان مدیر عامل شرکت و کارخونه در چارچوبِ قانون از هر گونه تشکّل قانونی استقبال می کنم. خیالتون راحت.
- کارگر (پس از مکث و سکوتی سنگین در حالی که کارفرمای خجول را برانداز می کند) ... حقوق؟
- کارفرما سر ماه
- کارگر حق عائله مندی؟
- کارفرما به دیده ی منت
- کارگر امنیت محیط کار؟
- کارفرما طبق آستاندارهای بین المللی
- کارگر یازده اردیبهشت چه روزیه؟
- کارفرما (متعجب) روز یازده اردیبهشت؟
- کارگر بله. روز یازده اردیبهشت
- کارفرما روز تأسیس بریتانیای کبیر بعد از اتحاد کشورای انگلیس و اسکاتلند؟
- کارگر نخیر
- کارفرما روز تولد علی پهلوان خواننده و آهنگساز گروه آرین؟
- کارگر (عصبانی) نه آقا

کارفرما (دستی‌چاه در ذهنش مرور می‌کند) روز یازده اردیبهشت... روز یازده اردیبهشت... آهان. یک روز قبل از روزِ معلّم؟

کارگر نخیر. روز یازده اردیبهشت روز جهانیِ کارگره.

کارفرما نزدیک شده بودم ها

کارگر و کارگرای مشمول قانون کار براشون تعطیلِ رسمیه. می‌دونستی یا نه؟

کارفرما ها؟... حقیقت می‌دونستم، ولی یادم نبود

کارگر خيله خب... شما بفرما

کارفرما الان چی شد؟ قبول شدم یا نه؟

کارگر (در حالی که فرم را در زونکن جا می‌دهد) بررسی می‌کنم خبرشو می‌دم.

کارفرما (در حالی که از جا برخوایسته با صدایی آهسته) خودتون فکر می‌کنین چقدر امکانش هست که کارخونه‌ی ما رو به عنوان محیط کار انتخاب کنین

کارگر معلوم نیست. فعلاً باید بررسی بشه. شما بفرمایید، بهتون خبر میدم.

کارفرما خیلی ممنون. خیلی لطف کردین. (و می‌رود)

کارگر قربانت مهندس جان. خوش آمدی... (با صدای بلند) کارفرمای بعدی اگه فرم پر کرده بیاد داخل

پایان

زمستان ۹۸